

Till
Socialtjänstnämnden

Budget och verksamhetsplan 2009 för socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden

Förvaltningens förslag till beslut

1. Socialtjänstnämnden godkänner budget med verksamhetsplan för 2009 enligt detta tjänsteutlåtande och överlämnar till socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden att fastställa denna.
2. Ärendet överlämnas till kommunstyrelsen.
3. Tillståndsenheten och Familjerådgivningen definieras som resultatenheter verksamhetsåret 2009.
4. Socialtjänstnämnden redovisar omslutningsförändringar med 84,7 mnkr till kommunstyrelsen.
5. Socialtjänstnämnden beslutar om prisjusteringar enligt bilaga 7.
6. Socialtjänstnämnden föreslår en budgetjustering på 7,7 mnkr enligt tjänsteutlåtandet. Budgetjusteringarna gäller Familjerådgivningen, förmedling av bostäder med särskild service och felaktiga utbetalningar.
7. Socialtjänstnämnden fastställer risk- och väsentlighetsanalys enligt bilaga 4.
8. Socialtjänstnämnden fastställer regler för resultatenheter enligt bilaga 6.
9. Socialtjänstnämnden ansöker om 500 tkr ur central medelsreserv för genomförande av projekt i syfte att sänka sjukfrånvaron enligt bilaga 8.

Dag Helin

Eva C Sandberg

Eddie Friberg

Fredrik Jurdell

Rita Kahn

Stella Dellios

Eva Sandberg

Bakgrund

Enligt stadens regler för ekonomisk förvaltning ska samtliga nämnder upprätta en egen budget/verksamhetsplan för det kommande året med utgångspunkt från den budget kommunfullmäktige fastställt.

Ärendets beredning

Detta tjänsteutlåtande har utarbetats av förvaltningsledningsgruppen. I tjänsteutlåtandets sammanfattning finns nämndens ansvarsområden och mål för verksamheten, budgeten för 2009, förvaltningens organisation samt en sammanfattning av verksamhetsplanen för 2009. Verksamhetsplanen utgör ett särskilt dokument som är en del av detta ärende och har enligt kommunstyrelsens anvisningar tagits ut som en rapport från stadens ILS-webb.

Ärendet behandlas av handikapprådet den 8 december 2007. Inom ramen för samverkansavtalet har ärendet behandlats av de fackliga organisationerna den 5 december 2007.

Bilagor

Verksamhetsplan för socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden 2009, rapport från stadens ILS-webb (ILS – Integrerat LedningsSystem)

Bilaga 1 Kostnader och intäkter per enhet 2009

Bilaga 2 Sifferuppgifter begärda av SLK

Bilaga 3 Aktivitetsplan för upphandling och konkurrens

Bilaga 4 Risk- och väsentlighetsanalys

Bilaga 5 Jämställdhets- och mångfaldsplan

Bilaga 6 Regler för resultatenheter

Bilaga 7 Prislistor

Bilaga 8 Ansökan om centrala medel för att sänka sjukfrånvaron

Bilaga 9 Organisationsplan

Bilaga 10 Förvaltningsgruppsprotokoll

Sammanfattning

Den 1 januari 2009 inrättas socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden (SAN) som får ansvaret dels för den verksamhet som nuvarande socialtjänstnämnden svarar för, dels för arbetsmarknadsåtgärder – Jobbtorg Stockholm, svenska för invandrare (sfi) och rekryteringsprogrammet.

SAN:s ansvarsområden delas in i ett stadsövergripande uppdrag och ett driftsåtagande. De stadsövergripande frågorna är arbetsmarknadsfrågor och flyktingmottagning, ämnesansvar för socialpolitik och arbetsmarknadspolitik inom ramen för stadens EU-arbete, utarbetande av riktlinjer och policys, metod- och verksamhetsutveckling, utbildningsinsatser samt forskning och uppföljning av stadens samlade socialtjänstverksamhet samt drog- och brottsförebyggande arbete.

Det stadsövergripande uppdraget syftar till att stärka likställigheten inom staden bland annat genom riktlinjer för stadsdelsnämndernas handläggning, verksamhetsstöd till stadsdelsförvaltningarna och uppföljning av stadens samlade socialtjänst- och arbetsmarknadsverksamhet. Preventionscentrum Stockholm har uppdraget att vara pådrivande för förändringsprocesser i stadens socialtjänst och utöva omvärldsbevakning nationellt och internationellt. Under 2009 ska Stockholms Socialtjänstakademi byggas upp och bli ett forum för kunskapsutbyte och gemensamma åtaganden mellan staden och centrala aktörer inom forskning och universitet/högskolor.

Förvaltningens driftsenheter vänder sig till målgrupperna arbetslösa med försörjningsstöd eller introduktionsersättning, personer som saknar grundläggande kunskaper i svenska, barn och ungdomar, personer med funktionsnedsättning, vuxna med missbruksproblem, hemlösa, våldsutsatta kvinnor samt prostituerade. Verksamheten finansieras dels med anslag från kommunfullmäktige dels genom intäkter från försäljning av tjänster till i första hand stadsdelsförvaltningarna.

Inom ramen för SAN:s driftsåtagande finns ett stort antal egna verksamheter, upphandlade verksamheter och frivilligorganisationer, t ex institutionsvård för vuxna, barn och ungdomar, familjehem, LSS-kollo, socialjour, kriscentrum för kvinnor, uppsökande verksamhet och akut- och korttidsboenden för hemlösa. Här finns också utbildning för blivande adoptivföräldrar, alkohol- och narkotikarådgivning, familjerådgivning. SAN ansvarar vidare för samverkan med och stöd till utomstående organisationer samt tillståndsgivning och tillsyn vid utskänkning av alkohol enligt alkohollagen.

Under SAN finns tre politiska utskott – organisations- och föreningsutskottet, tillståndsutskottet och individutskottet. Därutöver ska en arbetsmarknadspolitisk beredning tillsättas för 2009.

Budgeten för 2009 ökar med 387,3 mnkr netto jämfört med 2008. Ett antal nya ansvarsområden ingår fr.o.m. 2009. Jobbtorg Stockholm medför en ökad kostnadsram på 184,6 mnkr, SFI Stockholm 160,7 mnkr och Rekryteringsprogrammet motsvarar 2,5 mnkr. Dessutom tillkommer 15,0 mnkr för bidrag till social ungdomsverksamhet, 8,3 mnkr för bidrag till Stiftelsen Hotellhem, 7,4 mnkr för ökade kostnader för unga lagöverträdare, 2,6 mnkr för ökade kostnader för IT-system samt 10,0 mnkr för förebyggande arbete bland barn och ungdomar. I budgeten återfinns också sparkrav på 3,2 mnkr och minskad kostnadsram på 0,6 mnkr med anledning av att nämnden för första gången får en investeringsram på 1,0 mnkr. Intäktsramen ökas med 6,3 mnkr beroende på ökade intäktskrav på Jobbtorg Stockholm. KF-ramen omfattar inte kompensation för pris- och löneökningar vilka beräknas uppgå till ca 17,0 mnkr.

Socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen (SAF)

En ny förvaltning bildas under SAN – socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen (SAF). Den nya förvaltningen organiseras i en socialtjänstdel och en arbetsmarknadsdel. Befintlig verksamhet inom den tidigare socialtjänstförvaltningen överförs i princip intakt till den nya socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen. För arbetsmarknadsfrågorna inrättas en ny arbetsmarknadsavdelning.

Förvaltningsledningen har det strategiska ansvaret för verksamheten och organisationen vilar på ett decentraliserat ansvar för driften av verksamheten. Respektive enhetschef har budget-, verksamhets- och personalansvar. I förvaltningsledningen ingår förvaltningschefen, biträdande förvaltningschefen som också är chef för kansliavdelningen, chefen för stadsövergripande frågor, tre avdelningschefer för driftsenheterna, ekonomi- och personalcheferna samt informationsansvarig.

Utvecklingsområden 2009

Vision 2030 – mot en socialtjänst i världsklass

Kommunfullmäktiges ambitioner för nämndens verksamhet anges i Vision 2030 – målet är en stad i världsklass. Nämndens driftsverksamheter kommer under 2009 att fortsätta utvecklingsarbetet i enlighet med fullmäktiges inriktningsmål. ”Jobb i stället för bidrag” och ”Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras” är de

mest väsentliga målen för nämndens verksamhet. Genom att nämnden får ansvaret för de samlade resurserna och verksamheterna med inriktning mot arbetsmarknad skapas förutsättningar för att fusionera Jobbtorg, SFI, flyktingmottagning med socialtjänsten, där arbetslinjen blir det gemensamma uppdraget.

Nämndens verksamheter fungerar till stor del som en utförarorganisation, där främst stadsdelarna är beställare och ett väl utvecklat samarbete med såväl andra förvaltningar som brukare är en förutsättning för att verksamheterna ska vara långsiktigt hållbara. Under de senaste åren har flera av den befintliga socialtjänstförvaltningens enheter deltagit i tävlingen om stadens kvalitetsutmärkelse och de två senaste åren har förvaltningen stått som segrare. Även under 2009 kommer flera verksamheter att delta och erfarenheter och slutsatser från de tävlande enheternas arbete kommer alla nämndens verksamheter till godo. Nämnden kommer också att spela en ledande roll i utvecklingen av kunskapsbaserade metoder och kvalitets-säkring av socialtjänstens arbete. Nämnden ansvarar idag för en rad projekt och insatser som för hela stadens räkning syftar till att höja kvaliteten och tillförsäkra medborgarna den bästa möjliga servicen.

Arbetsmarknad

SAN har från 2009 ett stadsövergripande ansvar för arbetsmarknadsfrågor och svarar för arbetsfrämjande åtgärder genom Jobbtorg Stockholm, rekryteringsprogrammet och svenska för invandrare (sfi). SAN utför också på uppdrag av stadsdelsnämnderna, olika tjänster för enskilda personer inom arbetsmarknadsområdet inom START och KramiMoa. Ett viktigt utvecklingsområde under 2009 är att följa och sprida erfarenheter från utvecklingsarbete som bedrivs i andra kommuner och länder. Samverkan mellan SAN, stadsdelsnämnderna, arbetsförmedlingen och försäkringskassan är också prioriterat och under 2009 ska formerna för samverkan med försäkringskassan förtydligas.

Jobbtorgens målgrupper utökas från 2009 med personer som står längre från arbetsmarknaden än den grupp man arbetat med under 2008. Den nya målgruppen kommer att ställa nya krav på organisationen. Inför 2009 är en av de viktigaste utvecklingsfrågorna hur den fortsatta samverkan med externa aktörer ska utformas. Redan i början av 2009 påbörjas arbetet med att förbereda en ny upphandling utifrån de erfarenheter som vunnits.

Inför 2009 har gruppen nyanlända hög prioritet och ett särskilt uppdrag som avser metodutveckling för denna grupp läggs på jobbtorg Kista. Samverkan med arbetsgivare med rekryteringsbehov och samverkan med andra aktörer som har ett tyd-

ligt arbetsgivarperspektiv är en angelägen fråga som förvaltningen kommer att lägga ytterligare fokus på under 2009.

Rekryteringsprogrammet syftar till att flyktingar och invandrare snabbare ska komma ut i arbete och egenförsörjning. Målgruppen är flyktingar och invandrare som uppbär introduktionsersättning eller försörjningsstöd och är inskrivna på jobbtorgen. Verksamheten består av förberedande utbildning och yrkeskurser med praktik. Under 2009 är arbetet med att hitta nya branscher och arbetsgivare den viktigaste utvecklingsinsatsen. Att hitta nya verktyg för bättre och snabbare inläring av yrkesspråk och yrkeskurser är ytterligare en prioriterad utvecklingsfråga.

Flyktingmottagning

Det operativa ansvaret för flyktingmottagandet ligger även fortsättningsvis på stadsdelsnämnderna. SAN:s samordningsansvar omfattar omvärldsbevakning, kunskapsspridning, verksamhetsstöd samt övergripande samordningsfrågor med olika interna aktörer inom staden och med externa samverkansparter. Syftet är att bidra till en effektiv introduktion och utveckling av arbetssätt samt likställighet inom staden. Under 2009 ska förvaltningen tillsammans med länsstyrelsen utarbeta ett förslag om ny överenskommelse med Migrationsverket om flyktingmottagande från 2010.

Svenska för invandrare – SFI Stockholm

SFI Stockholm svarar för intagning och anmälan till sfi, tillsyn av utbildningsanordnare och myndighetsutövning. Enheten svarar vidare för registrering av alla studerande och övrig studiedokumentation samt betygshantering för de externa utbildningsanordnarna. Sfi bedrivs av fem privata utbildningsanordnare och av egen regi-verksamhet.

Under 2009 ska förvaltningen utveckla verksamheten i egen regi genom att skapa fler sfi-kurser med nya yrkesinriktningar. Ambitionen är att vidareutveckla verksamheten genom att bredda utbudet och sprida lyckade exempel. Ett annat utvecklingsområde är att ta fram flexibla undervisningslösningar som möjliggör kombinationen arbete/praktik och studier. Studie- och yrkesvägledningen ska utvecklas liksom samarbetet med studie- och yrkesvägledarna på jobbtorgen och Vuxenutbildning Stockholm.

Ekonomiskt bistånd

Under 2009 kommer förvaltningen bl a att fokusera på att följa upp utvecklingen av ekonomiskt bistånd samt att implementera och vidareutveckla arbetssätt och rutiner för att stävja felaktiga utbetalningar av ekonomiskt bistånd. Det finns också

ett behov av att utveckla arbetet för att kunna rehabilitera icke arbetsföra personer som står längre från arbetsmarknaden och som utgör den största andelen långtidsberoende bidragstagare. Under 2009 kommer en strukturerad samverkan mellan socialtjänsten, hälso- och sjukvården och försäkringskassan att utvecklas.

I Stockholm har antalet biståndsmottagare stadigt minskat under 2008 och är nu på en historiskt låg nivå. Staden har ännu inte märkt av konjunkturen men befarar en ökning nästa år på grund av ökad arbetslöshet, fler som saknar A-kassa eller har för låg A-kassa samt på grund av förändringarna i sjukförsäkringssystemet.

Funktionsnedsättning

Förvaltningen får 2009 ett uppdrag att söka samverkan med andra kommuner för att tillgodose behovet av korttidsboenden för yngre personer med demenssjukdom. Ett ärende med förslag till möjliga lösningar kommer att föreläggas SAN under våren 2009.

Det råder fortfarande brist på bostäder för LSS personkrets 1 och 2 och under den närmaste treårsperioden kommer det att finnas ett behov av ca 450 lägenheter. Den fortsatta utbyggnaden ska fokusera på ett brett och varierat utbud av boendeanternativ och det är särskilt viktigt med rätt stöd till personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Förvaltningen kommer under 2009 att ta fram en utbyggnadsplan för bostäder med särskild service.

För att komma tillrätta med bristen på kontaktpersoner enligt LSS genomför förvaltningen, i samarbete med stadsdelsnämnderna, en rekryteringskampanj under våren 2009.

Arbetet med att ta fram ett dokumentations- och utredningsmaterial (DUR) för biståndshandläggning inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning fortsätter under våren 2009. I projektet ingår även att testa och utvärdera materialet. Därefter tas ställning till ett införande av DUR inom verksamhetsområdet.

EU-projektet Carpe pågår under åren 2009-2010. Carpe är ett utbildnings- och utvecklingsprojekt för samtliga yrkeskategorier inom kommunala utförarenheter för stöd och service till personer med funktionsnedsättning. Projektet omfattar också kommunerna Järfälla, Sollentuna, Lidingö, Tyresö samt Huddinge.

Under 2009 kommer förvaltningen att genomföra en central upphandling av systerhets-/arbetsträningssamverkan för döva med socialpsykiatriska funktionshinder.

Förvaltningen försätter under 2009 sin medverkan i stadens arbete med förberedelser att införa valfrihet för boenden, boendestöd och sysselsättning för personer med psykisk funktionsnedsättning. Resultatet från en brukarundersökning presenteras under 2009.

Barn och ungdom

Barnuppdraget i Stockholms socialtjänst (BUSS) har gjort en kartläggning av hela stadens samlade resurser för barn och ungdomar. Av den framgår bl a att likställigheten behöver bli mycket bättre. BUSS-utredningen går nu över till en analysfas av utvecklings- och förbättringsområden och kommer att avlämna sin slutrapport i mars 2009.

Arbetet med implementeringen av Barns Behov I Centrum (BBIC), som är ett stöd i utredningsarbetet, kommer att fortsätta under 2009. För att öka kvaliteten i myndighetsutövningen kommer utbildningar för socialsekreterare i myndighetsutövande arbete med barn och ungdomar att genomföras. Förvaltningen kommer också att ge verksamhetsstöd till implementeringen av de evidensbaserade bedömningsinstrumenten SAVRY (Structured Assessment of Violence Risk in Youth) och ADAD (Adolescence Drug Abuse Diagnosis) som utprövas i flera stadsdelsförvaltningar.

Maria Ungdomsenhet är stadens centrala enhet för missbrukande ungdomar upp till 20 år. Inom ramen för stadens e-tjänstprogram kommer enheten under 2009 att utveckla Maria Ungdom On-line, en e-tjänst för ungdomar där de kan ställa frågor till en socialsekreterare. Ytterligare ett e-tjänstprojekt som innebär en central funktion för sk nätvandring kommer att inrättas under 2009. Syftet är att socialtjänstens uppsökare och fältassistenter ska bli bättre på att vara på de arenor där ungdomarna finns.

Inom verksamhetsområdet barn och familj genomförs en översyn av akut- och utredningsverksamheterna mot bakgrund av en tendens till ökad efterfrågan på boende med stöduppdrag. En redovisning och förslag till åtgärder lämnas i tertialrapport 1/ 2009.

Det har varit en allt svagare efterfrågan på mellanvårdsplatser vid BAS och dessa platser föreslås därför avvecklas inför 2009.

För målgruppen ensamkommande, asylsökande ungdomar inrättas fem nya platser 2009. Verksamhetsområdet har påbörjat ett samarbete med Ramböll Management AB om resultatbaserad styrning och detta arbete kommer att fortgå under 2009.

Resursteamerna barn och ungdom har inför 2009 fått ett nytt uppdrag som innebär att man ska utreda de familjer som genom ramavtal med upphandlade jourhemsverksamheter används av Stockholms stad. En handläggare kommer bl a att göra hembesök i jourhemmen, inhämta registerutdrag, ta del av utredningar som tidigare gjorts och lämna underlag till stadsdelsnämnderna. Det finns också önskemål från stadsdelsförvaltningarna om att resursteamerna ska ta över inspektion av annan tillståndspliktig verksamhet och förvaltningen kommer att redogöra för detta i ett särskilt ärende under våren 2009.

Hemlösa

Förebyggande insatser mot hemlöshet, att utveckla olika stöd- och vårdboenden för hemlösa samt att alla hemlösa ska omfattas av tak-över-huvudet-garantin är prioriterade frågor för stadens arbete med hemlösa.

I november 2008 startade hemlöshetsjouren som innebär att samtliga som bor på härbärge blir biståndsbedömda och därmed får en individuell planering för att rätt stöd ska kunna ges till var och en. I arbetet ingår ett nära samarbete med stadsdelsförvaltningar och Enheten för hemlösa. Förutom att alla kommer att erbjudas en individuell planering är möjligheterna goda att antalet individer som bor på härbärge ska minska till förmån för mer långsiktiga boendeformer. Arbetet med att utveckla hemlöshetsjouren fortsätter under 2009.

I april 2008 beslutade SotN att planera för att inrätta ett hemlöshetscenter. Syftet med centret är att kunna erbjuda en mer sammanhållen vårdkedja socialtjänst-psykiatri-beroendevård för de mest utsatta. De verksamheter som ska finnas under samma tak är Enheten för hemlösa, Uppsökarenheten för vuxna, S:t Görans psykiatriska team för hemlösa samt vårdcentralen för hemlösa, Hållpunkt. Planeringen pågår tillsammans med landstinget och centret väntas vara i gång under andra halvåret 2010.

Behovet av budget- och skuldrådgivning för hemlösa är stort och många av de som bor på förvaltningens institutioner har behov både av hushållsekonomisk rådgivning och av mer omfattande skuldrådgivning. Om inte skulderna tas om hand blir personerna förhindrade att erhålla ett eget kontrakt. Budget- och skuldrådgivning bör finnas med som en integrerad del i den vård och behandling som förvaltningen erbjuder klienten och därför föreslås att en anställd per institution får grundutbildning i detta. Därutöver finns behov av en expertfunktion inom förvaltningen som kan samordna verksamheten.

En styrgrupp har tillsatts för att utarbeta en plan för metod- och kompetensutveckling inom hemlöshetsområdet baserat på erfarenhet och forskning. Målgruppen är

samtliga berörda yrkesgrupper inom staden, frivilligsektorn och privata entreprenörer som staden anlitar. I styrgruppen, som leds av förvaltningen, ingår Skarpnäck Care AB, Stadsmissionen och Preventionscentrum Stockholm. Planen kommer att presenteras för SAN under första halvåret 2009 och satsningen på metod- och kompetensutveckling ska pågå under ett par år.

Under 2008 har förvaltningen arbetat med samla de tre boendeenheterna HVB Vuxna, Stadsgemensamma boenden och blockförhyrningarna inom Enheten för hemlösa i en enhet. Syftet med sammanslagningen är att göra organisationen mer tydlig och överskådlig och ge större möjligheter till gemensamma arbetsätt, processer och förbättrad kvalitet. En sammanhållen boendeorganisation ger förutsättningar för stadens verksamheter att bli konkurrenskraftiga i förhållande till externa vårdgivare. En gemensam administrativ stödfunktion för boendena skapar också förutsättningar för ökad effektivitet och bättre resursanvändning. En enhetschef är utsedd och kommer under det första halvåret 2009 arbeta med sammanläggningen och detaljorganisationen. Den nya boendeenheten ska vara i drift den 1 juli 2009.

Norrtulls planeringshem och Råcksta stöd- och referensboende har under 2008 upphandlats i konkurrens och verksamheterna kommer från och med den 1 mars 2009 att drivas av Stockholms Stadsmission. Under det första kvartalet 2009 pågår förberedelserna för övergången till entreprenaderna.

Missbruk

Under 2009 ska det nya STAN-programmet (Stockholms Tobaks-, Alkohol- och Narkotikapolitiska program) färdigställas och implementeras. Även socialstyrelsens nationella riktlinjer för missbruks- och beroendevård ska implementeras liksom den läns-gemensamma policyn i samverkan med andra berörda myndigheter och aktörer.

Målet för 2009 är att andelen utredningar av vuxna med missbruksproblem där strukturerade kunskapsbaserade metoder ASI (Addiction Severity Index) används ska öka.

Ett pågående samverkansprojekt med kriminalvården kring kvinnor på häkte och anstalt kommer att fortsätta under första halvåret 2009. I anslutning till detta kommer en handbok för samverkan mellan socialtjänst och kriminalvård att färdigställas.

Det finns behov av att utveckla ett datoriserat system för utförardokumentation inom stadens individ- och familjeomsorg. Rådgivande verksamheter inom missbruksområdet ökar. För dessa krävs ingen biståndsbedömning och reglerna för dokumentation gäller inte. Det finns därför behov av att kartlägga omfattningen av sådana verksamheter och utreda hur de ska följas upp.

Kvinnofrid

Under 2009 ska Stockholms stads program för kvinnofrid implementeras i stadens samtliga nämnder av Preventionscentrum Stockholm. Programmet ska också implementeras i SAN:s egna verksamheter och spridas till stadens bolag.

Satsningen för våldsutsatta kvinnor med funktionsnedsättning fortsätter under 2009 både med utbildningsinsatser för stadens medarbetare och med samverkansarbetet med kvinnojourer, polis och åklagare. Målet är att integrera satsningen med övrigt kvinnofridsarbete i staden.

På uppdrag av kommunfullmäktige har förvaltningen genomfört en stadsövergripande kartläggning av det hedersrelaterade våldets omfattning och karaktär i Stockholm. Kartläggningen bedrivs i projektform och en slutrapport lämnas till SAN i mars 2009. Därefter avslutas projektet.

Samverkan med frivilligsektorn

För 2009 kommer drygt 100 organisationer att erbjudas verksamhetsbidrag eller projektbidrag. Under 2009 kommer förvaltningen i samråd med frivilligorganisationerna att arbeta med att nå en överenskommelse om spelregler och åtaganden från respektive part. En sådan överenskommelse finns på nationell nivå mellan regeringen och de ideella organisationerna. Syftet är att tillsammans utforma långsiktiga strategier för samarbete och samverkan samt identifiera ansvarsfrågor även på loka nivå.

Valfrihet och konkurrens

SAN har ett stort upphandlingsåtagande när det gäller varor och tjänster till de egna verksamheterna, konkurrensutsättning av förvaltningens verksamheter samt upphandlingar på uppdrag av stadsdelsnämnderna. Den aktivitetsplan som antogs 2007 anger vilka verksamheter som kommer att upphandlas i konkurrens under åren 2007-2009.

Under 2009 kommer förvaltningen att arbeta med konkurrensutsättning av följande verksamheter:

- Bandhagshemmet
- Linden/Älvis/Västberga
- Duvnäs föräldrastöd
- Östgården
- Lokalplanerarna
- Enheten för ledsagarservice

I övrigt kommer förvaltningen under året att upphandla städtjänster, akutboende för män, tjänster till Jobbtorg Stockholm och tjänster för social ungdomsverksam-

het. De stadsgemensamma upphandlingar som ska genomförs under 2009 är personliga ombud och köp av enstaka platser inom boenden samt daglig verksamhet enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

Från och med den 1 januari 2009 införs kundval för familjerådgivning i Stockholms stad. Det innebär att den som vill ha familjerådgivning och bor i Stockholm kan välja mellan ett antal godkända privata utförare och stadens egen familjerådgivning. För att kunna välja familjerådgivning krävs ett kundnummer och denna funktion finns centralt i förvaltningen inom Kundval Familjerådgivning. I uppdraget ingår också att följa upp de avtal som förvaltningen tecknat med privata utförare och att ansvara för information till allmänheten om stadens familjerådgivning.

Den 1 juli 2009 införs valfrihet inom LSS-verksamheterna bostad med särskild service för barn, ungdomar och vuxna, daglig verksamhet samt korttidsboende för barn, ungdomar och vuxna. Under våren 2009 förbereds valfrihetssystemets införande med utbildningar, anpassning av stadens datasystem och uppbyggnad av en central förmedlingsgrupp vid SAF.

Nämndens budgetförslag 2009

Nämndens budget delas 2009 in i följande verksamhetsområden, alla belopp i miljoner kronor:

Verksamhetsområde	Kostnader	Intäkter	KF-anslag
Barn och ungdom	158,9	-103,8	55,0
Funktionshindrade	67,7	-45,4	22,3
Jourverksamhet	19,6	0,0	19,6
Hemlösa och missbrukare	517,6	-311,4	206,2
Arbetsmarknadsfrågor	221,6	-24,3	197,4
Svenska för invandrare	217,6	-57,9	159,7
Rådgivande verksamheter	31,5	-17,6	13,9
Insatser för kvinnofrid	15,4	-3,9	11,5
Tillstånd och tillsyn	14,7	-14,7	0,0
Ledning och förvaltningsövergripande frågor	78,5	-30,8	47,7
Omstrukturerings	9,8	0,0	9,9
Entreprenader inom socialtjänstområdet	35,6	0,0	35,6
Stöd till utomstående organisationer	128,1	-13,8	114,3
Stadsövergripande frågor	40,2	-0,5	39,7
Utomlänsplacerade funktionshindrade	76,0	0,0	76,0
Nämnden totalt	1 632,7	-624,1	1 008,6

Förvaltningsinterna affärer ingår med 136,3 mnkr liksom omslutningsförändringar med 84,7 mnkr. Nämnden har fr.o.m. 2009 en investeringsram på 1,0 mnkr.

Budgetjusteringar

Fullmäktige har beslutat att kundval och familjerådgivningspeng skall införas. Införandet sker den 1 januari 2009. *Familjerådgivningen* Stockholms stad kommer därmed att ingå som en av utförarna i stadens utbud av godkända familjerådgivningsutövare med en prestationsbaserad samtalsersättning på samma villkor som övriga utförare. Efterfrågan på familjerådgivning är idag högre än möjligheterna att möta behoven. Med kundvalsmodellen bedöms behoven att kunna tillgodoses men till en högre kostnad än budgetramen. En budgetjustering motsvarande 5,0 mnkr föreslås.

Fullmäktige har beslutat att införa ett nytt valfrihetssystem för stadens LSS-verksamheter från den 1 juli 2009. Fullmäktige har också beslutat att en central grupp för *förmedling av bostäder med särskild service* ska startas under socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden. Dessa nytillkommande arbetsuppgifter kräver resurser motsvarande 3-4 utredare. En budgetjustering på 1,3 mnkr föreslås.

Enligt beslut i fullmäktige ska arbetet mot *felaktiga utbetalningar* fortsätta. För att implementera metoder och arbetssätt i staden, anordna utbildningar och följa upp arbetet krävs resurser under 2009. En budgetjustering på 1,4 mnkr föreslås.

Resultatenheter

Nämnden föreslås definiera Familjerådgivningen och Tillståndsenheten som resultatenheter 2009.

Omprioriteringar

Pris- och löneökningar beräknas uppgå till ca 17 mnkr. I KF-ramen finns ingen kompensation för detta, det har finansierats inom respektive enhets egen budgetram. Varje enhet har genomfört effektiviseringar, anpassningar av bemanningen och andra åtgärder. Intäktsfinansierade verksamheter har i många fall också föreslagit prishöjningar på sina tjänster. Det är framförallt inom två områden som nettokostnadsökningar sker mellan 2008 och 2009 och det är inom Enheten för hemlösa och vad gäller olika utredningsuppdrag:

- I tertialrapport 2 2008 prognostiserade Enheten för hemlösa ett budgetunderskott på 19,3 mkr. Med hänvisning till det ekonomiska läget fick en utomstående konsult under våren ledningens uppdrag att göra en analys med avseende på ekonomi och verksamhet. Analysen visade att antalet aktuella ärenden ökat på grund av lågt utflöde, att antalet vårddygn ökat och att vårdkostnaderna stigit. Enheten tillförs 13,0 mnkr i 2009 års budget. Därutöver ska enheten genomföra åtgärder för att hålla kostnaderna inom bud-

getramen. Åtgärderna ska dels syfta till att skapa balans mellan in- och utflöde och dels skapa balans och flexibilitet i organisationen genom en översyn av enhetens organisation och fördelning av resurser.

- Nämnden ansvarar för uppdrag från fullmäktige som nämnden inte har medel för i sin ram. Kostnaderna för dessa uppgår till ca 1,4 mnkr. De uppdrag som avses är framförallt det operativa ansvaret för administrationen av resursfördelningssystemet för omsorgen om personer med funktionsnedsättning, utredningen om hedersrelaterat våld samt medverkan med utbildningar kring strukturerade metoder inom missburkarvården.

Kostnadsökningarna har finansierats genom omprioriteringar inom ram:

- Medel för stöd till utomstående organisationer minskas med 2,0 mnkr vilket motsvarar ca 1,8 % av 2008 års nivå.
- Nämndens budgeteringsmarginal inom hemlöshetsområdet på 7,7 mnkr omfördelas.
- Upphandlade verksamheter har de senaste åren redovisat prestationsökningar. För 2009 budgeteras dessa till motsvarande 4,7 mnkr.

Nyttillkommande verksamheter

Omslutningen för *Jobbtorg Stockholm* uppgår 2009 till 184,6 mnkr. 20,0 mnkr av dessa utgör medel för den nya målgrupp som förs till Jobbtorg Stockholm från den 1 januari 2009. Utöver detta har nämnden ett intäktskrav motsvarande 6,3 mnkr på arbetsmarknadsområdet. Intäkterna avser EU-stöd till olika utvecklingsprojekt. Staden får statsbidrag på 20 000 kr för varje flykting som under de första 12 månaderna av introduktionsperioden får arbete, praktik eller godkänd sfi. Dessa medel fördelas till socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden utifrån utförda prestationer.

Rekryteringsprogrammet finansieras genom dels ett anslag på 2,5 mnkr och dels genom intäkter. Huvuddelen av intäkterna kommer från SFI Stockholm och från Jobbtorg Stockholm. Intäkterna från SFI Stockholm beräknas för 2009 uppgå till 1,9 mnkr och från Jobbtorg Stockholm till 1,6 mnkr.

KF-budgeten för *SFI Stockholm* uppgår 2009 till 160,7 mnkr. Till detta kommer intäkter för sfi-studerande från andra kommuner som läser i Stockholm men också kostnader för stockholmare som läser sfi i annan kommun. Nämnden får en schablon på 24 000 kr för varje helårsplats i sfi. Budgeten är beräknad utifrån att antalet helårsstuderande i sfi kommer att vara 6 600 st.

Osäkerhetsfaktorer

Budgeten för 2009 bygger på ett antal förutsättningar som det råder viss osäkerhet kring, bland annat:

- Enhetens för hemlösa åtgärder för att nå en ekonomi i balans är mycket beroende av hur enhetens egna åtgärder utfaller. Ett annat problem är naturligtvis också faktorer i omvärlden, hur enheten påverkas av lågkonjunkturen och eventuella förändringar i stadsdelarnas organisation inom hemlöshetsområdet m.m.
- De egna verksamheternas möjligheter att bedöma marknaden och hålla sin ekonomi i balans är mycket beroende på kundernas köpkraft. Stadsdelarna får, liksom stadens andra förvaltningar, inte heller kompensation för pris och löneökningar vilket i sin tur tär på deras köpkraft.
- Nämnden har under 2008 genomfört två verksamhetsupphandlingar av driften på Räcksta och Norrtull. Det är i skrivande stund oklart hur personalen ställer sig till att gå över till entreprenören. Om många väljer att bli kvar i förvaltningen kan det leda till höga kostnader för övertalighet.